

Autoriteit Consument en Markt
Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Lange Houtstraat 2
2511 CW Den Haag

T. 070 311 43 50

F. 070 311 43 51

www.energie-nederland.nl

info@energie-nederland.nl

KvK Den Haag 50816179

Tevens per email secretariaat.DE@acm.nl

Ons kenmerk ENL-2014-00709
Behandeld door Nynke Geerts-Zandveld
Telefoon 070-3114373
E-mail ngeerts@energie-nederland.nl
Datum 13 oktober 2014

Onderwerp Zienswijze tegen ontwerpbesluit flow based
Met zaaknummer 13.0852.52

Geachte heer/mevrouw,

Op 2 september 2014 heeft de Autoriteit Consument en Markt, verder te noemen ACM, een ontwerpbesluit codewijziging flow based met nummer 13.0852.52 in de Staatscourant gepubliceerd. Belanghebbenden hebben zes weken de tijd om tegen dit besluit een zienswijze in te dienen. Deze brief dient als zodanig aangemerkt te worden. Deze zienswijze is niet vertrouwelijk.

Energie-Nederland is op grond van haar statuten een belangenvereniging van energiebedrijven op de energiemarkt. Derhalve kan Energie-Nederland aangemerkt worden als een representatieve organisatie van netgebruikers op de elektriciteitsmarkt. Op grond van artikel 82 Elektriciteitswet 1998 kan Energie-Nederland derhalve als belanghebbende worden aangemerkt. Bovendien blijkt uit de jurisprudentie, dat als uitgangspunt wordt aangenomen, indien een belangenorganisatie, die voor het belang van haar leden opkomt, daarmee opkomt voor een collectief belang, tenzij het tegendeel blijkt.

Gronden

Energie-Nederland merkt graag het volgende op:

Algemeen

Energie-Nederland steunt de verdere verbetering van de toewijzing van de interconnectie capaciteit met de flow based methodiek. Deze methode belooft in theorie een verbetering van deze toewijzing, maar is aan de andere kant ook complexer en dynamischer. Dit brengt de nodige zorgpunten met zich mee, die - indien onvoldoende geadresseerd – de theoretisch te behalen voordelen meer dan geheel

teniet zouden kunnen doen. Transparantie van de berekeningen, de methodieken, de inputgegevens en de resultaten is essentieel. Marktpartijen moeten in hun marktanalyses in staat zijn om de activiteiten van de TSOs te kunnen afbeelden om zo tot efficiënte korte en lange termijn beslissingen te komen (biedingen, onderhoudsplanning, brandstofcontractering, investeringen, etc.). Bovendien hebben wij begrepen dat dit systeem ook operationele veranderingen bij de TSOs tot gevolg heeft. Ook transparantie daarvan is zeer belangrijk. Het een en ander hebben wij in het verband van het Market Parties Platform in de internationale consultatie al uitvoerig naar voren gebracht, maar dit heeft tot nu toe niet geleid tot toezeggingen op basis waarvan marktpartijen voldoende vertrouwen hebben dat de noodzakelijke transparantie er zal zijn.

Wij realiseren ons dat het systeem dat ingevoerd gaat worden nog verder ontwikkeld moet worden. Dat maakt ook transparantie over de planning en de inhoud van de verbeteringen essentieel. Daarbij geldt dat bij grote aanpassingen een periode parallel run onontbeerlijk is.

Inhoudelijk

Ten aanzien van het concept besluit zelf hebben we de volgende opmerkingen.

Randnummer 34

In randnummer 34 wordt verwezen naar input die geleverd is door representatieve organisaties in het GEN. Belangrijk is om te benadrukken dat deze input geleverd is in augustus 2013 en dat we inmiddels een jaar verder zijn. Sinds die tijd zijn we diverse gesprekken verder en ervaringen rijker. daarom is het belangrijk om te vermelden welke verbeteringen we sindsdien wel of niet hebben gezien. Onze laatste inbreng in dit kader is de al eerder genoemde inbreng van het Market Parties Platform in de internationale consultatie van zomer 2014.

Randnummer 38 t/m 43

Voor marktpartijen is het gewenst dat transparant is wat de kritieke netcomponenten en de kritieke storingen zijn. In modellen van marktpartijen kunnen dan voorspellingen worden gedaan hoe flows gaan lopen zodat op basis daarvan vervolgens een voorspelling kan worden gedaan over een verwacht prijsniveau. Dit is met name van belang voor de prijsvorming op de forward markt zoals de jaar-vooruit markt. Een inefficiënte prijsvorming op de forward markt leidt tot inefficiënte beslissingen (zoals onderhoudsplanning en brandstofcontractering) en dus tot welvaartsverlies. Als deze voorspelling niet of met grote onzekerheidsmarges moet worden gedaan geeft dit extra risico. Meer risico heeft een negatief effect op de liquiditeit en de prijsniveau.

Overigens geldt dit probleem niet alleen voor de transparantie van de kritieke netcomponenten. Het geldt voor de transparante werking van flow based in zijn algemeenheid, waarbij alle methodes, aannames, operationele beslissingen en inputgegevens van belang zijn.

Ook moet aandacht gegeven worden aan de methode voor het aanwijzen van kritieke netcomponenten als deze netcomponenten interne netcomponenten zijn. Hier is onduidelijk welke operationele middelen worden ingezet en wanneer dus precies besloten wordt de transportcapaciteit

aan te passen. Een dergelijke inperking van de grensoverschrijdende handel om interne congesties te managen is alleen toegestaan, als intern congestiemanagement duidelijk inefficiënter is. Voor zover bekend is echter in het geheel geen economische analyse gedaan, die zou aangeven dat aan deze voorwaarde wordt voldaan. Daarmee is het codevoorstel in strijd met Bijlage I van de Verordening 714 (2009) en met name:

“1.7 Bij het definiëren van passende netwerkgebieden waarop en waartussen congestiebeheer van toepassing is, moeten de transmissiesysteembeheerders zich laten leiden door de beginselen van rendabiliteit en minimalisering van de negatieve gevolgen voor de interne markt voor elektriciteit. Met name mogen transmissiesysteembeheerders de interconnectiecapaciteit niet beperken om congestie binnen hun eigen controlegebied op te lossen, behalve om de hierboven vermelde redenen en redenen van operationele veiligheid(1)

Met „operationele veiligheid” wordt bedoeld: „het transmissiesysteem wordt binnen de overeengekomen veiligheidsgrenzen gehouden”. (moeten de transmissiesysteembeheerders ze beschrijven en alle systeemgebruikers hiervan op transparante wijze in kennis stellen. Een dergelijke situatie wordt alleen getolereerd zolang geen oplossing op lange termijn is gevonden. De methoden en projecten waarmee zo'n oplossing kan worden bereikt worden door de transmissiesysteembeheerders beschreven en op transparante wijze aan de systeemgebruikers gepresenteerd.”

Dezelfde zorgpunten gelden voor de zogenaamde “external constraints” of “EC”. Volgens de documentatie van het CWE flow-based project zijn dit beperkingen die niet gerelateerd zijn aan componenten van het net:

“EC, that take the form of import and export thresholds per bidding area, are implemented by all CWE TSOs as a necessary complement of “classical” critical branches. EC are not associated to physical elements of the grid but translate specific constraints that TSOs need to cover for security reasons (mainly, voltage and grid stability issues, which cannot be directly linked to any specific element of the grid and which can't be computed by the DC load-flow module of the FB methodology). EC are the results of deterministic studies and are meant to avoid unacceptable situations for TSOs. In this respect, EC are systematically applied.”

Zolang er geen economische analyse gedaan is, die zou aangeven dat de beschreven problemen (“security reasons (mainly, voltage and grid stability issues, which cannot be directly linked to any specific element of the grid and which can't be computed by the DC load-flow module of the FB methodology)”) alleen efficiënt opgelost kunnen worden door de importen en exporten tussen de CWE landen te beperken, is toepassing van de deze “external constraints” in strijd met de Verordening 714 (2009).

Randnummer 44 t/m 48

Het netmodel voor congestievoorspelling is een samenspel van allerlei factoren in het net. Voor marktpartijen is het van belang om inzicht te krijgen in het netmodel, zodat zij zelf een load flow analyse kunnen doen. Zie hiervoor ook onze opmerkingen onder kritieke netcomponenten (randnummers 38 tot en met 43).

Uit randnummer 47 blijkt, dat de congestievoorspelling mede wordt gemaakt op basis van de verwachte beschikbaarheid en inzet van productie-installaties, verwachte elektriciteitsvraag- en verwachte elektriciteitsstromen, zoals thans is geformuleerd in artikel 5.7.1a.6 van de Netcode). Dit artikel is erg algemeen geformuleerd. Onduidelijk is van welke brondata de TSO gebruik gaat maken. Op basis waarvan wordt bijvoorbeeld de op te wekken hoeveelheid elektriciteit bepaald? De methodiek zou moeten worden vastgelegd in de code.

Randnummer 55

Wenselijk is om aan artikel 5.7.1a.4 toe te voegen dat de TSO op haar website de maximale capaciteit van de kritieke netcomponenten publiceert.

Randnummer 57 t/m 62

De GSK is nodig om een voorspelling te geven van de impact van grensoverschrijdende handel op de kritieke netcomponenten. De netbeheerder gaat bepalen wat de verwachte inzet is van productie-installaties hoger dan 60 MW.

Hoe wordt omgegaan met kleinere installaties? De som van veel kleine productie-installaties (bv zonnepanelen en WKK's) kan van (grote) invloed zijn op de belasting van het net. Zeker de circa 3GW flexibel inzetbare WKK's. Hoe wordt daarmee omgegaan?

Er wordt in randnummer 58 aangegeven dat de netbeheerder het minimum van een productie-installatie definieert voor een extreem minimum en het maximum voor een extreem maximum. Ten eerste zullen niet alle eenheden tegelijk op een bepaald niveau produceren (niet proportioneel). De inzet van eenheden wordt bepaald op basis van de merit order bepaald. Hoe wordt daarmee omgegaan in het model?

In randnummer 58 wordt gesproken over basislast productie-installaties. Wat is precies de definitie hiervan. Op basis van welke informatie gaat de netbeheerder dat bepalen? Waarom wordt dat niet marktgedreven?

In randnummer 60 staat in de aangehaalde codetekst van artikel 16 lid 2 van de Wet onder punt c genoemd *dat de netbeheerder beheersmaatregelen kan inzetten zodanig dat dit resulteert in een aanpassing van de beschikbare capaciteit van een kritiek netcomponent*. Met andere woorden de netbeheerder kan de import en export direct beïnvloeden. Daarom is het van belang dat er transparantie is over hoe de netbeheerder de capaciteit bepaalt, wat de kritieke netcomponenten zijn en hoeveel deze beschikbare capaciteit is in combinatie met bepaalde netsituaties. Onder welke condities / in welke situaties is de netbeheerder gemachtigd om deze beheersmaatregelen in te zetten? Wat zijn deze beheersmaatregelen?

In randnummer 61 staat omschreven dat verhoging van landsgrensoverschrijdende transporten gebeurt door de productie van Nederlandse productie-installaties die in een scenario zijn meegenomen proportioneel te verlagen dan wel te verhogen. Dit is niet in lijn met de werkelijkheid. Inzet van productie-installaties gebeurt op basis van de merit order. De systematiek zoals nu

voorgeschreven voor de GSK's is dus niet in lijn met de werkelijkheid zoals deze al jaren wordt toegepast in de markt. Wat is hiervan de invloed op de beschikbaarheid van de grenscapaciteit. Moet de netbeheerder als gevolg hiervan een extra veiligheidsmarge aanhouden?

ACM gaat in randnummer 117 ook in op het feit dat het bepalen van de GSK's niet in lijn is met de werkelijkheid en vraagt aan de Tennet om aan te geven wat de daadwerkelijke wijze van vaststelling is. Naar onze mening zou ACM aan Tennet opdracht moeten geven om het model aan te passen op dit punt zodat het in lijn is met de werkelijkheid.

Randnummer 63 t/m 68

In randnummer 63 staat bepaald dat de betrouwbaarheidsmarge op een kritieke netcomponent rekening houdt met de onzekerheid in elektriciteitsstromen. Naar onze mening zou deze onzekerheid af moeten nemen als de GSK's in lijn met de markt bepaald worden.

TenneT zou ook inzicht moeten geven in de effecten van onzekerheden op de betrouwbaarheidsmarge op de kritieke netcomponenten. Hoeveel extra capaciteit wordt daarvoor gereserveerd?

Onder randnummer 66 staat dat de veronderstellingen inherent zijn aan de GSK. Wat wordt hiermee bedoeld? De proportionele verhoging of verlaging van productiecapaciteit?

Randnummer 69 t/m 71

De betrouwbaarheidsmarges op de kritieke netcomponenten zouden ook gepubliceerd moeten worden, evenals de limieten van de maximale import en exportcapaciteiten (de 'external constraints'). Voor het laatste onderwerp geldt ook dat bekend moet zijn op basis waarvan die limieten zijn vastgesteld.

Randnummer 76

In randnummer 76 wordt voorgesteld om voor intraday de capaciteit te bepalen op basis van ATC aan de hand van de day-ahead FB resultaten. Naar onze mening moet ook inzicht gegeven worden in de planning om ook voor intra-day over te gaan naar de flow based methodiek.

Randnummer 83 t/m 86

Hier zijn nog onduidelijkheden in het codevoorstel. Op welke manier wordt gecommuniceerd over het besluit om over te gaan naar de roll back procedure? Hoe worden de marktpartijen op de hoogte gesteld?

Randnummer 91

In randnummer_91 wordt aangegeven dat in de dag vooruit geen inschatting gemaakt kan worden van de totale beschikbare transportcapaciteit en hoe deze verdeeld wordt over de grenzen. Dat is inherent aan de methodiek. Maar juist daardoor is het van groot belang dat het volledig transparant is hoe de grenscapaciteit berekend wordt. Marktpartijen kunnen met deze gegevens hun eigen modellen inrichten zodanig dat, evenals nu het geval is, er een voorspelling gemaakt kan worden van de

stromen en de bijbehorende prijsstelling. Meer transparantie betekent minder onnodige onzekerheid en daarmee minder onnodig risico.

Randnummer 96

In randnummer 96 constateert ACM dat er op 29 augustus 2013 overleg is geweest met representatieve organisaties. Deze organisaties hebben op basis van de kennis die toen voorhanden was het voorstel beoordeeld. Inmiddels zijn we ruim een jaar later. Inzichten van representatieve organisatie zijn mogelijk gewijzigd in een dergelijke lange tussenperiode. Kan er in geval van een dergelijke lange periode tussen het bespreken van het voorstel en het nemen van een ontwerpbesluit door ACM, nog steeds sprake zijn van het voldoen aan artikel 33 lid 2 van de Elektriciteitswet. De inbreng die de organisaties destijds naar voren hebben gebracht en de reactie hierop kan gezien de lange tussenliggende periode gedateerd zijn.

Randnummer 106

In randnummer 106 wordt aangegeven dat de voorspellingen zo accuraat mogelijk moeten zijn. Dit is wat ons betreft, met de wetenschap dat de GSK's voor de verschillende productie-eenheden proportioneel worden bepaald, niet het geval (zie eerder genoemd punt). Gezien de beperkte transparantie kunnen wij niet beoordelen of ACM in hetzelfde randnummer verzoekt om in de toekomst de bepaling van het individuele netmodel te verbeteren op het onderdeel 'congestieproblemen aanpakken met markt gerelateerde oplossingen'. Wij stellen voor dat hier een termijn aan gekoppeld wordt. Het begrip "toekomst" is voor velerlei interpretatie vatbaar.

Randnummer 145

In randnummer 145 verzoekt ACM Tennet om in overleg met marktpartijen de mogelijkheid en de verwachte voordelen te onderzoeken en geeft ACM aan dat het voorstander is van transparantie. Naar onze mening zou ACM hier specifiekere moeten zijn. Het gaat om transparantie die marktpartijen nodig hebben om de markt zo efficiënt mogelijk te laten werken.

Randnummer 155

In randnummer 155 wordt geconstateerd op welke onderwerpen transparantie gegeven moet worden. Als deze gegevens beschikbaar komen is dat een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. Hieraan zouden zo snel mogelijk de volgende zaken moeten worden toegevoegd:

- Informatie over speciale parameters en gebeurtenissen die de (historische) PTDF's beïnvloeden
- De totale (voorspelde) import en export beperkingen
- De technische informatie van het net die marktpartijen in staat stelt zelf een load flow model te maken

Daarnaast is het gewenst dat er minimaal 3 maanden zit tussen het moment dat er een go-live besluit is en de daadwerkelijk implementatie. In deze periode moeten er geen veranderingen meer worden aangebracht in de berekening. Verhoging van de transparantie is natuurlijk altijd gewenst.

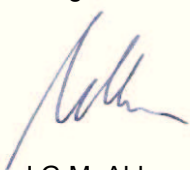
Ten slotte, dient er voor daadwerkelijke implementatie een adviesorgaan te worden ingesteld, waarin marktpartijen zitting hebben. Dit orgaan dient zowel beurzen en TSOs advies te geven over het functioneren van FBMC. Dit adviesorgaan moet ook worden geraadpleegd indien wijzigingen worden voorbereid. TSOs en beurzen moeten de plicht hebben dit adviesorgaan van goede informatie te voorzien, zodat het orgaan goed kan functioneren.

Verzoek

Energie-Nederland verzoekt u om bij de vaststelling van het definitieve besluit het vorenstaande mede in overweging te nemen. Uiteraard zijn wij bereid om een nadere toelichting te verstrekken.

Uw berichten zien wij met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

J.G.M. Alders
Voorzitter